

**2005. AASTA KEELATUD AINETE NIMEKIRI
MAAILMA ANTIDOPINGU KOODEKS***

Kehtib 1. jaanuarist 2005

**IGAL AJAL KEELATUD AINED JA MEETODID (NII VÕISTLUSOLUKORRAS KUI KA
VÕISTLUSTE VAHELISEL AJAL).**

KEELATUD AINED

S1. Anaboolse toimega ained

Anaboolse toimega ained on keelatud.

1. Androgeense toimega anaboolsed steroidid (AAS)

a) Eksogeensed* androgeense toimega anaboolsed steroidid:

18 α -homo-17 β -hüdrosüestr-4-en-3-oon, bolasteroon, boldenoon, boldioon, kalusteroon, klostebol, danasool, dehüdroklorometüültestosteron, delta1-androsteen-3,17-dioon, delta1-androsteendiool, delta1-dihüdro-testosteron, drostanoloon, etüülestrenool, fluoksümasteroon, formeboloon, furasabool, gestriinon, 4-hüdrosütestosteron, 4-hüdrosü-19-nortestosteron, mestanoloon, mesteroloon, metenoloon, metandienoon, metandriool, metüüldienoloon, metüültriinoloon, metüültestosteron, miboleroon, nandrooloon, 19-norandrostenediool, 19-norandrostenedioon, norboleton, norklostebol, noretandrooloon, oksaboloon, oksandrooloon, oksümasteroon, oksümetoloon, kvinboloon, stanosolool, stenboloon, tetrahüdrogestriinon, trenboloon ja teised sarnase keemilise struktuuri või sarnase bioloogilise toimega ained.

b) Endogeensed** androgeense toimega anaboolsed steroidid:

androstenediool (androst-5-ene-3 β ,17 β -diol), androstenedioon (androst-4-ene-3,17-dioon), dehüdroepiandrosteron (DHEA), dihüdrotestosteron, testosteron.

ja alljärgnevad metaboliidid ja isomeerid:

5 α -androstane-3 α ,17 α -diol, 5 α -androstane-3 α ,17 β -diol, 5 α -androstane-3 β ,17 α -diol, 5 α -androstane-3 β ,17 β -diol, androst-4-ene-3 α ,17 α -diol, androst-4-ene-3 α ,17 β -diol, androst-4-ene-3 β ,17 α -diol, androst-5-ene-3 α ,17 α -diol, androst-5-ene-3 α ,17 β -diol, androst-5-ene-3 β ,17 α -diol, 4-androstenediol (androst-4-ene-3 β ,17 β -diol), 5-androstenedioon (androst-5-ene-3,17-dioon), epi-dihüdro-testosteroon, 3 α -hüdrosü-5 α -androstan-17-oon, 3 β -hüdrosü-5 α -androstan-17-oon, 19-norandrosteroon, 19-noretikolanoloon.

Kui keelatud ainet (vt ülaltoodud nimekirja) toodetakse organismi enda poolt, siis loetakse dopinguproov keelatud ainet sisaldavaks juhul, kui keelatud aine või selle metaboliitide või markerite kontsentratsioon ja/või mõni muu suhtenäitaja sportlase dopinguproovis erineb sellisel määral inimesel normaalselt leitavatest näitajatest, et seda ei saa enam pidada normaalseks endogeenseks produktsiooniks. Dopinguproovi ei loeta keelatud ainet sisaldavaks juhul, kui sportlane tõestab, et keelatud aine või selle metaboliitide või markerite kontsentratsioon ja/või mõni muu suhtenäitaja sportlase dopinguproovis on tingitud füsioloogilisest või patoloogilisest seisundist. Kõikidel juhtudel ja sõltumata aine kontsentratsioonist, kui usaldusväärsele laboratoorse analüüsi meetodile toetudes leitakse, et keelatud aine on eksogeenset päritolu, tuleb sellest igal juhul teatada kui normist kõrvale kalduvast analüüsi tulemusest.

Kui laboratoorse analüüsi tulemus ei ole veenev ja keelatud ainet ei leita kontsentratsioonis, millele viidatakse eelnevas lõigus, viib vastav dopinguvastane organisatsioon läbi täiendava uurimise juhul, kui esineb tõsine kahtlus keelatud aine võimaliku kasutamise kohta (näiteks võrdlemine referentssteroidi profiiliga).

Kui laboratoorses analüüsis leitakse, et T/E suhe uriinis on suurem kui 4:1, tuleb läbi viia täiendav uurimine, et kindlaks teha, kas see on tingitud mõnest füsioloogilisest või patoloogilisest seisundist, välja arvatud juhul, kui usaldusväärsele laboratoorse analüüsi meetodile toetudes leitakse, et keelatud aine on eksogeenset päritolu. Siis teatab labor sellest, kui normist kõrvale kaldumist.

Täiendav uurimine hõlmab varasemate - ja/või järgnevate proovi tulemuste analüüsimist. Kui varem ei ole proove läbi viidud, peab sportlast kontrollima ette teatamata vähemalt kolmel korral kolmekuulise perioodi jooksul.

Juhul kui sportlane ei tee koostööd uuringute läbiviimisel, siis loetakse dopinguproov keelatud ainet sisaldavaks.

2. Teised anaboolse toimega ained (sealhulgas, kuid mitte ainult)

Klenbuterool, zeranool, zilpaterool.

Antud kontekstis:

* "eksogeenne" viitab ainele, mida organism ei ole võimeline ise tootma.

** "endogeenne" viitab ainele, mida organism on võimeline ise tootma.

S2. Hormoonid ja nendega seotud ained

Keelatud on järgmised ained, sealhulgas ained, mis on sarnase keemilise struktuuriga või sarnase bioloogilise toimega ja nende ainete vabastavad faktorid:

1. **Erütropoetiin (EPO)**
2. **Kasvuhormoon (hGH) ja insuliinitaoline kasvufaktor (IGF-1)**
Mehhaanilised kasvufaktorid (MGFs)
3. **Gonadotropiinid (LH, hCG)**
4. **Insuliin**
5. **Kortikotropiinid**

Kui sportlane ei tõesta veenvalt, et nimetatud ainete kontsentratsioon dopinguproovis oli tingitud mõnest füsioloogilisest või patoloogilisest seisundist, loetakse dopinguproov keelatud ainet (vt ülalloodud nimekirja) sisaldavaks, kui keelatud aine või selle metaboliitide kontsentratsioon ja/või mõned muud suhtenäitajad või markerid sportlase dopinguproovis erinevad sellisel määral inimesel normaalselt leitavatest näitajatest, et seda ei saa enam pidada normaalseks endogeenseks produktsiooniks.

Sarnase keemilise struktuuriga või bioloogilise toimega ainete, diagnostiliste markerite või ülalloodud hormoone vabastavate faktorite avastamisest või mõnest muust leiust, mis viitab aine eksogeensele päritolule, teatatakse kui normist kõrvale kalduvast analüüsi tulemusest.

S3. Beeta-2 agonistid

Keelatud on kõik beeta-2 agonistid, sealhulgas nende D- ja L-isomeerid. Nende tarvitamiseks on vajalik taotleda eriluba meditsiinilistel põhjustel (Therapeutic Use Exemption).

Kui formoterooli, salbutamooli, salmeterooli ja terbutaliini inhaleeritavaid ravimvorme kasutatakse astma ja füüsilise koormuse poolt vallandatava astma/bronhokonstriksiooni profülaktikaks ja/või raviks, on vajalik taotleda eriluba meditsiinilistel põhjustel lihtsustatud korras (abbreviated Therapeutic Use Exemption).

Hoolimata eelpool nimetatud meditsiinilise põhjenduse olemasolust, kui laboratoorses analüüsis leitakse vaba ja glükuroniidiga konjugeeritud salbutamooli summaarne kontsentratsioon üle 1000 ng/ml, loetakse seda kui normist kõrvale kalduvaks analüüsi tulemuseks, välja arvatud juhul, kui sportlane tõestab, et analüüsi tulemus oli tingitud inhaleeritava salbutamooli raviotstarbelisest kasutamisest.

S4. Antiöstrogeense toimega ained

Keelatud on järgmised antiöstrogeense toimega ainete klassid:

- 1. Aromataasi inhibiitorid, sealhulgas, kuid mitte ainult, anastrosool, letrosool, aminoglutetimiid, eksemestaan, formestaan, testolaktoon.**
- 2. Selektiivsed östrogeeni retseptori modulaatorid (SERMs), sealhulgas, kuid mitte ainult, raloksifeen, tamoksifeen, toremifeen.**
- 3. Muud antiöstrogeensed ained, sealhulgas, kuid mitte ainult, klomifeen, tsüklofeniil, fulvestrant.**

S5. Diureetikumid ja muud maskeerivad ained

Keelatud on diureetikumid ja muud maskeerivad ained.

Maskeerivate ainete hulka kuuluvad (sealhulgas, kuid mitte ainult):

Diureetikumid*, epitestosteron, probenetsiid, alfa-reduktaasi inhibiitorid (n. finasteriid, dutasteriid), vereplasma mahu suurendajad (n. albumiin, dekstraan, hüdroksüetüülitärklis).

Diureetikumide hulka kuuluvad:

Atseetasolamiid, amiloriid, bumetaniid, kanrenoon, kloortalidoon, etakrüünhape, furosemiid, indapamiid, metolasoon, spironolaktoon, tiasiidid (n. bendro-flumetiasiid, klorotiasiid, hüdroklorotiasiid), triamteren ja teised sarnase keemilise struktuuri või bioloogilise toimega ained.

**Meditsiinilistel põhjustel väljastatud eriluba (Therapeutic Use Exemption) ei kehti, kui sportlase uriin sisaldab üheaegselt nii diureetikumi kui ka üle- või alapiirilises kontsentratsioonis keelatud ainet.*

KEELATUD MEETODID

M1. Organismi hapnikuga varustamist soodustavad meetodid

Keelatud on:

- a) Veredoping, sealhulgas autoloogilise, homologilise või heteroloogilise vere või mis tahes päritoluga erütrotsüütide preparaatide ülekandmine, välja arvatud juhul, kui seda tehakse meditsiinilise ravi otstarbel.
- b) Preparaatide kasutamine, mis suurendavad hapniku sidumist, hapniku transporti ja kudede hapnikuga varustamist, sealhulgas, kuid mitte ainult perfluorühendid, efaprosiraal (RSR13) ja modifitseeritud hemoglobiini preparaadid (n. hemoglobiinipõhised vereasendajad, mikrokaitse kattega hemoglobiini preparaadid).

M2. Keemiline ja füüsikaline manipuleerimine

Keelatud on:

Võltsimine või võltsimise katse eesmärgiga muuta dopingukontrolli ajal kogutud dopinguproovi õigsust ja kehtivust.

Nimetatud meetodite hulka kuuluvad sealhulgas, kuid mitte ainult intravenoossed infusioonid*, kateteriseerimine ja uriini asendamine.

** Intravenoossed infusioonid on keelatud, välja arvatud juhul, kui seda tehakse legitiimsel meditsiinilise ravi otstarbel.*

M3. Geenidoping

Keelatud on rakkude, geenide, geenielementide või moduleeritud geenide mitteraviotstarbeline kasutamine, mis võib suurendada sportlikku saavutusvõimet.

VÕISTLUSOLUKORRAS KEELATUD AINED JA MEETODID

Lisaks ülaltoodud kategooriatele S1-S5 ja M1-M3 on võistlusolukorras keelatud veel järgmised kategooriad:

KEELATUD AINED

S6. Stimuleeriva toimega ained

Keelatud on järgmised stimuleeriva toimega ained, sealhulgas ainete D- ja L- optilised isomeerid:

Adrafiniil, amfepramoon, amifenasool, amfetamiin, amfetamiinil, bensfetamiin, bromantaan, karfedoon, katiin*, klobensoreks, kokaiin, dimetüülamfetamiin, efedriin**, etüülamfetamiin, etüülefriin, famprofasoon, fenkamfamiin, fenkamiin, fenetülliin, fenfluramiin, fenproporeks, furfenoreks, mefenoreks, mefentermiin, mesokarb, metamfetamiin, metüülamfetamiin, metüülenedioksüamfetamiin, metüülenedioksümetamfetamiin, metüülefedriin**, metüülfenidaat, modafiniil, niketamiid, norfenfluramiin, parahüdroksüamfetamiin, pemoliin, fendimetrasiin, fenmetrasiin, fentermiin, prolintaan, selegiliin, strühniin ja teised ained, millel on sarnane keemiline struktuur või sarnane bioloogiline toime***.

* - **katiin** on keelatud, kui selle kontsentratsioon uriinis ületab 5 µg/ml.

** - **efedriin** ja **metüülefedriin** on keelatud, kui nende kontsentratsioon uriinis ületab 10 µg/ml.

*** - aineid, mis on lülitatud 2005. aasta jälgimisprogrammi ei peeta keelatud aineteks (brupropioon, kofeiin, fenüülefriin, fenüülpropanolamiin, pipradool, pseudoefedriin, sünefriin).

NB! Adrenaliin manustatuna lokaalselt (n. nina või silma preparaadid) või lokaal-
anesteetikumite koostises ei ole keelatud.

S7. Narkootilise toimega ained

Keelatud on järgmised narkootilise toimega ained:

buprenorfiin, dekstromoramiid, diamorfiin (heroiin), fentanüül ja selle derivaadid, hüdroomorfoon, metadoon, morfiin, oksükodoon, oksüomorfoon, pentasotsiin, petidiin.

S8. Kannabinoidid

Kannabinoidid (n. hašiš, marihuaana) on keelatud.

S9. Glükokortikosteroidid

Kõik glükokortikosteroidid on keelatud, kui neid manustatakse suukaudselt, rektaalselt, intravenoosselt või intramuskulaarselt. Nende tarvitamiseks on vajalik taotleda eriluba meditsiinilistel põhjustel (Therapeutic Use Exemption).

Kõigi teiste manustamisviiside korral on vajalik taotleda meditsiiniliselt põhjendatud eriluba lihtsustatud korras (abbreviated Therapeutic Use Exemption).

Dermatoloogilised preparaadid ei ole keelatud.

AINULT TEATUD SPORDIALADEL KEELATUD AINED

P1. Alkohol

Alkohol (etanol) on keelatud ainult võistlusolukorras järgmistel allpool toodud spordialadel. Alkoholisisaldust määratakse kas väljahingatavast õhust ja/või verest. Sulgudes on toodud iga vastava alaliidu poolt kehtestatud lubatud alkoholisisalduse piirmäär.

- Lennundus (FAI) (0,20 g/l)
- Vibulaskmine (FITA) (0,10 g/l)
- Autosport (FIA) (0,10 g/l)
- Piljard (WCBC) (0,20 g/l)

- Petang (CMSB) (0,10 g/l)
- Karate (WKF) (0,10 g/l)
- Moodne viievõistlus (UIPM) (0,10 g/l)
laskealadel
- Motosport (FIM) (0.00 g/l)
- Suusatamine (FIS) (0.10 g/l)

P2. Beeta-blokaatorid

Kui pole märgitud teisiti, on beeta-blokaatorid keelatud ainult võistlusolukorras järgmistel allpool toodud spordialadel.

- Lennundus (FAI)
- Vibulaskmine (FITA) - keelatud ka võistlusväliselt
- Autosport (FIA)
- Piljard (WCBS)
- Bobisõit (FIBT)
- Petang (CMSB)
- Bridž (FMB)
- Male (FIDE)
- Jääkeegel (WCF)
- Võimlemine (FIG)
- Motosport (FIM)
- Moodne viievõistlus (IUPM) – laskealadel
- 9-kurikaline keegel (FIQ)
- Purjetamine (ISAF) - jaht jahti vastu võistlused
- Laskesport (ISSF) - keelatud ka võistlusväliselt
- Suusatamine (FIS) - suusahüpetes ja vabastiilis lumelaua sõidus
- Ujumine (FINA) - sukeldumises ja sünkroonujumises
- Maadlus (FILA)

Keelatud beeta-blokaatorid on (sealhulgas, kuid mitte ainult):

atsebutolool, alprenolool, atenolool, betaksolool, bisoprolol, bunolool, karteolool, karvedilool, tseliproolool, esmolool, labetalool, levobunolool, metipranolool, metoproolool, nadolool, oksprenolool, pindolool, propranolool, sotalool, timolool.

SPETSIIFILISED AINED*

“Spetsiifilisteks aineteks” loetakse:

Efedriin, L-metüülamfetamiin, metüülefedriin;

Kannabinoiidid;

Kõik inhaleeritavad beeta-2 agonistid (v.a klenbuterool);

Probenetsiidid;

Kõik glükokortikosteroidid;

Kõik beeta-blokaatorid;

Alkohol.

** Keelatud ainete nimekiri võib kindlaks määrata spetsiifilised ained, mille suhtes võib eriti kergesti ette tulla tahtmatut anti-dopingu reeglite rikkumist, kuna need ained on kergesti kättesaadavad ravitoimega preparaatides ning neid aineid kasutatakse väiksema tõenäosusega dopinguks. Dopingueeskirjade rikkumine nimetatud ainete kasutamise korral võib lõppeda sportlasele vähendatud karistusega juhul, kui sportlane suudab tõestada, et selle spetsiifilise aine kasutamise eesmärgiks ei olnud sportliku saavutusvõime tõstmine.*